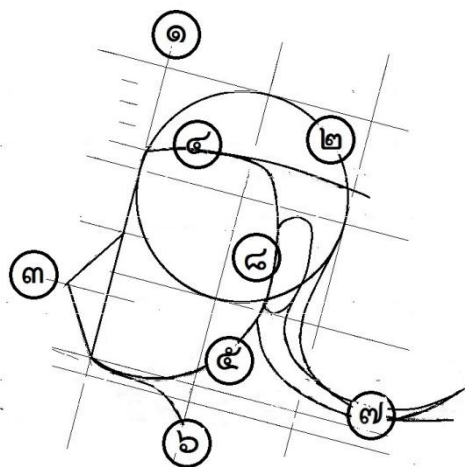

การเขียนหน้างานด้านข้าง

ภาพทางด้านข้างมีปรากฏน้อยในภาพจิตรกรรมไทย แต่เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาจึงนำมาอธิบายเพื่อประกอบความเข้าใจแก่ผู้ศึกษาภาพลายไทย

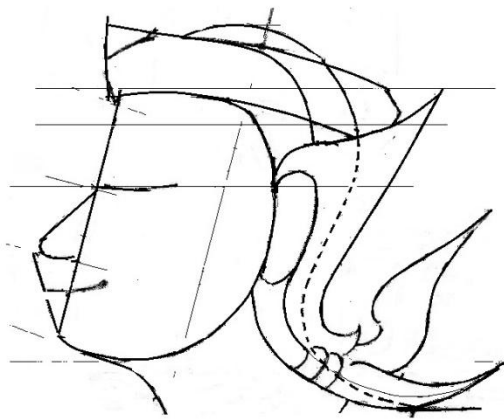
ภาพที่ ๑

๑. เขียนเส้นเฉียงและสร้างตารางแบ่งเป็นทางกว้าง (ด้านนอน) ๒ ช่อง ทางยาว (ด้านตั้ง) ๓ ช่อง การแบ่งขนาดตารางนี้ให้เหมาะสมกับสัดส่วนของตัวภาพที่จะเขียน
๒. เขียนวงกลมให้เต็มใน ๔ ช่องบน เป็นทรงกะโหลกของภาพ
๓. เส้นขอบตารางสองช่องด้านล่างซ้าย ลดความยาวลงเล็กน้อยเป็นเส้นใบหน้าจากไรผมถึงคาง ให้แบ่งเส้นนี้ออกเป็น ๓ ส่วนเท่า ๆ กัน ระหว่างสองส่วนแรกเขียนเส้นตั้งฉากสูง ๑/๒ ของ ๑ ส่วน แล้วเขียนเส้นจากส่วนแรกกับส่วนที่ ๒ เป็นแนวจมูกและปาก
๔. เขียนเส้นที่ ๔ เป็นเส้นเกี่ยวเริ่มที่จุดเหนือส่วนต่อระหว่างช่องที่ ๒ กับ ๓ ขึ้นมาประมาณ ๑ ใน ๕ ส่วนของช่อง
๕. เขียนเส้นที่ ๕ เป็นวงหน้า วาดเส้นจากคางเป็นโค้งวงแก้มขึ้นมาประมาณครึ่งส่วนของช่อง กลางด้านหลังแล้ววกขึ้นไปสัมผัสเส้นเกี่ยวด้านบน เป็นเส้นแนวหน้าผาก
๖. เขียนเส้นที่ ๖ เป็นเส้นคอด้านหน้าลงมาให้ได้สัดส่วนที่เหมาะสม
๗. เขียนเส้นที่ ๗ เป็นเส้นคอด้านหลัง เขียนให้โค้งได้จังหวะสวยงาม
๘. เขียนเส้นใบหูและแนวติ่งหู เส้นที่ ๘ แนวใบหูอยู่ประมาณแนวนบนคิ้ว และส่วนล่างเป็นแนวระหว่างแนวหัวตากับปลายจมูก

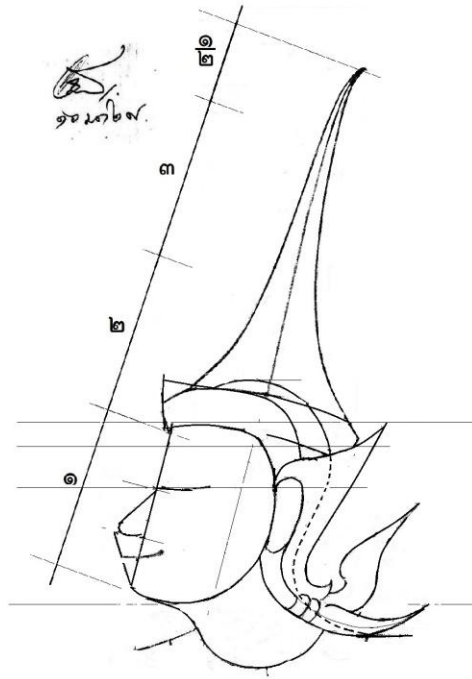
ภาพที่ ๒

๑. เขียนเส้นกุดทอลและเส้นทรงกรรเจียกจน
๒. เขียนเส้นเกี้ยวเพิ่ม แบ่งระยะศีรษะขีดเส้นศูนย์กลางขวา
๓. เขียนเส้นกระบังหน้าจากหน้าผากถึงจอนหู

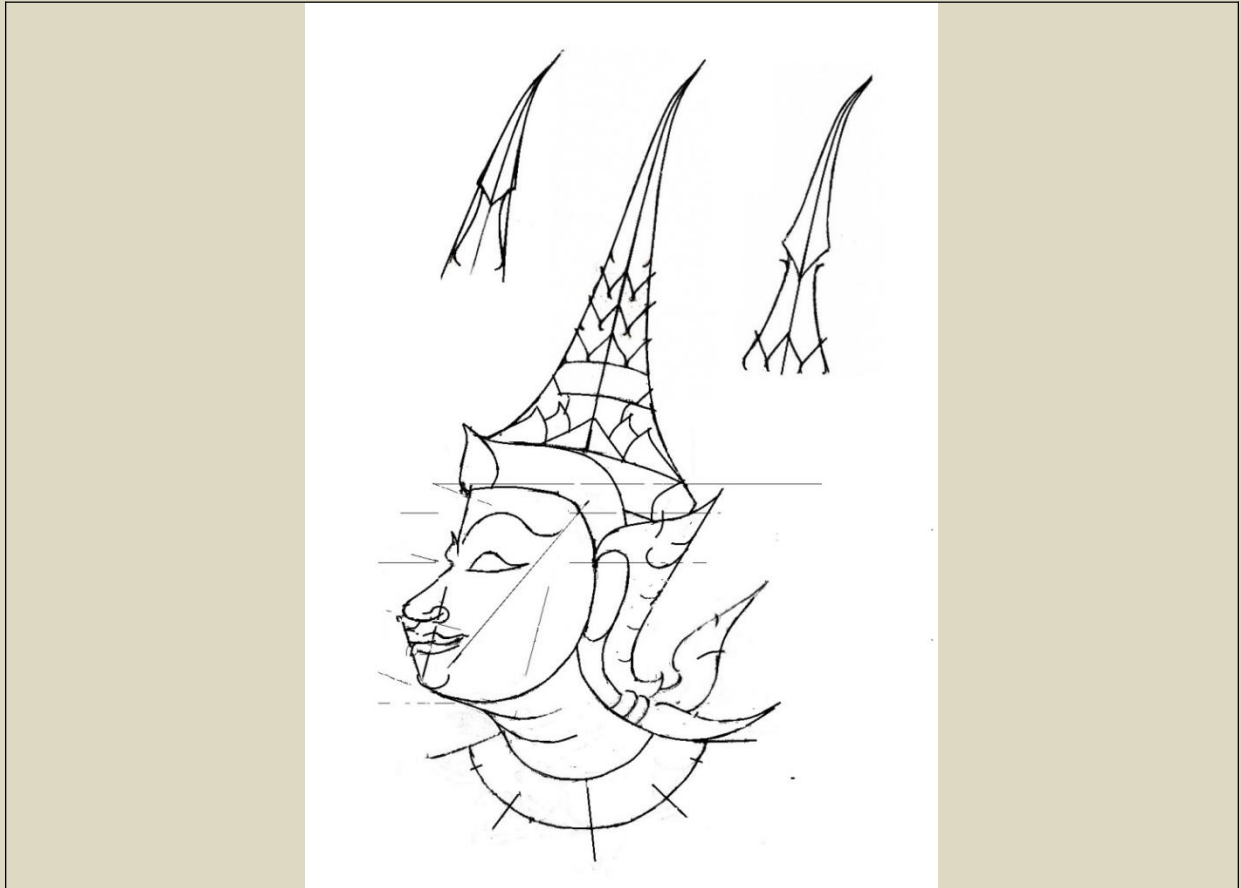
ภาพที่ ๓

๑. เขียนเส้นกลางปาก เส้นแนวจมูก เส้นระดับตา
๒. ตั้งเส้นศูนย์กลางมงกุฏ (มงกุฏกษัตริย์)
๓. เขียนเส้นคอและเส้นไหล่
๔. เขียนเส้นทรงจอมแหโดยมีความสูงของทรงเท่ากับสองเท่าครึ่งของหน้าภาพ (ความสูงของหน้าภาพวัดจากคางถึงเส้นขอบล่างเกี้ยว)

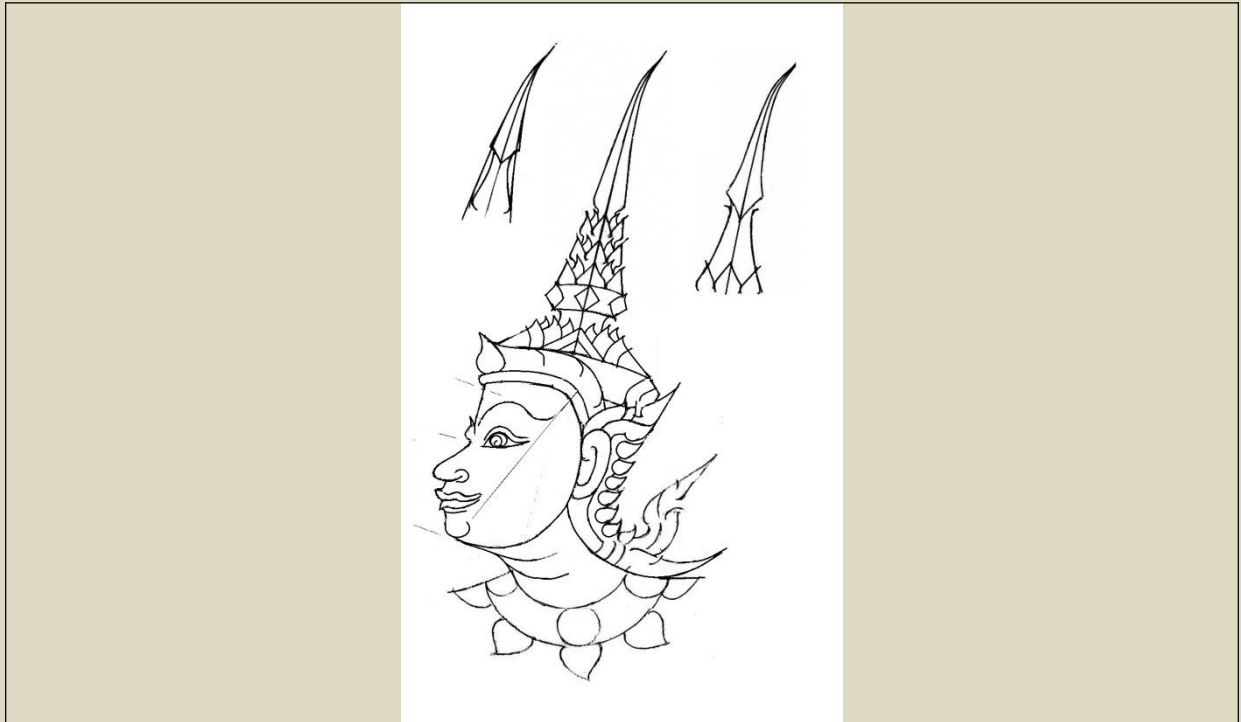
ภาพที่ ๔

๑. เขียนจมูก ปาก ตาและคิ้วให้อยู่ในแนวเส้นเฉียง (กำหนดแนวเฉียงพองาม)
๒. เขียนแบ่งเส้นกลีบบัวส่วนที่เป็นลอม (ส่วนที่คลุมกะโหลกศีรษะ) ส่วนเชิงบาตร (บัวแฉก) เกี่ยวชั้นที่ ๒ บัวกลุ่ม ยอดชฎาและเส้นดอกไม้ทิศตรงเกี่ยวชั้นแรก
๓. บากเส้นแบ่งส่วนกรรเจียกจอนและเส้นคอ
๔. เขียนเส้นกรองคอ แล้วแบ่งรัศมีบัวคอเสื่อหาศูนย์กลางและความกว้าง

ภาพที่ ๕

๑. เขียนเพิ่ม ลูกตา เปลือกตา นัยน์ตา หู
๒. เขียนลายกรรเจียกจอน
๓. แบ่งครึ่งดอกไม้ทิศเกี่ยวชั้นที่ ๑ เพิ่ม กลีบบัวชั้นต่าง ๆ ของยอด ดอกไม้ทิศเกี่ยวชั้นที่ ๒
๔. เขียนบัวคอเสื้อและวงกลม (ทรงกรอบลายห้าม) ที่กรองคอ

ภาพที่ ๖

เขียนลวดลายในส่วนละเอียดทั่วไป (สอตไส้ลาย)

